

Posudek na rigorózní práci Mgr. Ivany Denčevové s názvem „Underground jako politický fenomén“

Práce, které se věnují undergroundu, je možné rozdělit z několika úhlů pohledu. Můžou underground analyzovat jako kulturní fenomén, můžou se věnovat jeho specifické literární, hudební či divadelní složce, můžou underground rozebírat z hlediska vlivu, či spíše nevlivu na většinovou společnost. Podobné téma si vybrala Ivana Denčevová, když se ve své práci snaží zanalyzovat underground jako politický fenomén. V tom byl underground v Československu unikátním hnutím, protože stál u zrodu nejvýznamnější opoziční aktivity období normalizace v Československu, a to Charty 77. I v dalším období stál v centru pozornosti československých státních orgánů a jeho represivních složek. Jiný životní styl a odlišný životní názor byl něčím, co komunistický režim výrazně potlačoval. A časově je práce ohraničena léty 1976 a 1982, což jsou mezníky, kdy fenomén politického undergroundu vznikl (díky procesu s Plastic People of the Universe) a kdy část jeho představitelů byla díky procesu s časopisem Vokno decimována a přinucena k emigraci. Tak byla jednotná linie undergroundu rozdělena

Práce je rozdělena na několik částí. V úvodu autorka analyzuje zahraničněpolitickou situaci ve světě a v Československu v letech 1976 – 1982. Další kapitola je pak věnována vzniku undergroundu a především zachycení každodenního života v undergroundu. Tato kapitola ukazuje spjatost jednotlivých členů undergroundu, jejich způsob života, který byl trnem oku normalizačnímu režimu, i znaky, jimiž se lišily od většinové společnosti. A samozřejmě, i vlivu represí na život v undergroundu. Popis života patří k nejpřínosnější části rigorózní práce. V dalších částech se autorka zabývá procesem s Plasty, vztahu Charty 77 a undergroundu a vnitřnímu vývoji undergroundu a procesu s vydavateli samizdatového časopisu Vokno.

Práce je založena na metodě orální historie, I. Denčevová vychází z 12 rozhovorů členů undergroundu, které autorka již dříve spoluvydala v knize „Tváře undergroundu“. Což ovšem nesnižuje hodnotu práce, naopak, autorka dokázala rozhovory včlenit do syntetické práce. Přesto by práci prospělo zkrácení úvodních kapitol o politické situaci ve světě a v Československu a také pasáží, které se věnují Chartě 77 a VONSu (neplatí to samozřejmě o vztahu Charty 77 /VONSu a undergroundu). Naopak v textu chybí některé informace, např. bližší analýza toho, proč se underground rozšířil v českých zemích, ale na Slovensku byl bez

jakéhokoliv vlivu. Rovněž tak, protože práce se primárně věnuje hudebnímu undergroundu, v práci chybí bližší charakteristika dalších složek českého undergroundu. Na závěr jedna drobná metodologická výtka, v soupisu archivních materiálů je nutno uvádět i název archívu, nikoliv jen archivní fond.

I přes uvedené drobné nedostatky považuji práci za kvalitní a doporučuji ji k obhajobě.

Marek Junek